Hilsen og tak til Århus,

Tilslutningen og interessen om denne jubilæumskongres er vidnedbyrd både om Socialdemokratiets udvikling og styrke.

Socialdemokratiet begyndte som en sekt - nu landets afgørende politiske parti. Engang talsmand for retsløse og undertrykte proletarer, nu talsmand for en politisk ligeberettiget arbejderbevægelse, der målbevidst på lovens og rettens grund fuldbyrder demokratiseringen fra det politiske til det økonomiske område.

Fra Socialdemokratiets første dag har vi bekendt os til evolutionen - ikke til revolutionen.- Hvad du evner, kast af i de nærmeste krav har altid været vort motto. Mod Socialdemokratiet som drivende kraft er Danmark forvandlet fra et stændernes og klassernes land - til et sandt politisk demokrati.

Fra kongres til kongres har vi skudt partiets positioner længere og længere frem. Også ved denne 25. kongres vil vi pege på de nærmeste mål.

Efter den politiske ørkenvandring under Knud Kristensen fra 1945 til 1947 dannede Socialdemokratiet regering i november 1947. Vi var klare over, at vi blev en mindretalsregering og måtte acceptere dens vilkår.

I den tid, der er gået, har vi ikke unødigt søgt at skærpe de politiske modsætninger, mon søgt at holde en linie og sag for sag at finde den politiske middelvej, som det er enhver mindretalsregerings pligt at tilstræbe.

Dette er da også lykkedes i stor udstrækning. Selv i det sydslesvigske spørgsmål, som deler sindene så stærkt er det lykkedes, Senest skete det den 29. juni ved udstedelsen af partiernes fælleserklæring herom.

Jeg har ingen nye synspunkter at anføre om sydslesvigspørgsmålet, men jeg vil dog gerne benytte denne lejlighed til en replik til professor Hansen Larsen.

Ved valget til den vesttyske forbundsdag den 14. august gik stemme- tallet på de dansksindede kandidater tilbage. Jeg har derom sagt, at der vist ikke var nogen, der blot havde noget kendskab til forholdene i Sydslesvig, således som de har udviklet sig gennem tiderne, der ikke havde været klar over, at man måtte regne med, at noget af den ganske pludselige tilvækst, som den dansksindede bevægelse havde

fået, måtte forsvinde igen. Jeg sagde, at det var det, der nu var sket, og at det ikke kunne forundre nogen, der havde kendskab til forholdene. Ikke desto mindre har aktivisternes leder professor Hansen Larsen i en artikel påstået, at det er don danske regerings og rigsdagsflertallets skyld, at det er gået tilbage for danskheden. Artiklens tone og påstande var iøvrigt af en sådan karakter, at de fritog mig for en imødegåelse. Ikke desto mindre har herr Hansen Larsen igen foretrukket talens sølv fremfor tavsheds guld og gentaget sine uhyrligheder. Jeg skulle ikke opholde mig ved denne artikel, hvis den ikke var et nyt slående eksempel på de metoder, man finder det passende at arbejde mod i de aktivistiske kredse,
herr Hansen Larsen repræsenterer. Han skriver til slut, at i Sydslesvigsk Udvalg arbejder man kun på at skabe det nødvendige grundlag for gennemførelsen af de af alle danske rigsdagspartier tiltrådte krav, nemlig for det første: kravet om administrativ adskillelse, og for det andet: støtte til danskheden i Sydslesvig både på det kulturelle område og gennem erhvervslivet.

Jeg må nu nok spørge: er det det, man sigter til, når man hævder, at vi ikke giver de dansksindede sydslesvigere støtte nok? Er det den administrative adskillelse og den kulturelle understøttelse? Den socialdemokratiske regering har ydet større understøttelse på det kulturelle område end de foregående regeringer. Og den har også virket for den administrative adskillelse, men repræsentanterne for alle de store partier er klare over, at denne vej ikke i øjeblikket er farbar. Jeg ville egentlig også gerne vide, hvilken fordel, herr Hansen Larsen mener, der ville være i en administrativ adskillelse nu, da der med de tilstedeværende flygtningemasser står mere end 250.000 tyske stemmer overfor 75.000 danske i Sydslesvig.

Hen det er ganske vist heller ikke rigtigt:, at de mål, som herr Hansen Larsen opstiller, er hans endelige mål. Sine virkelige mål gemmer han meget snedigt - tror han da - i ordene "at skabe det nødvendige grundlag”. Men han fortier, hvad dette såkaldte grundlag er. Det svarer ganske til den metode, Sydslesvigsk Udvalg benyttede, da det fornylig udsendte opfordring til folk om at skrive under på en adresse om Sydslesvig. Også
her skulle det fremstilles, som om disse kredse kun arbejdede for gennemførelsen af mål, som regeringen og rigsdagsflertallet havde lovet at arbejde for. Ethvert menneske, der har fulgt med i denne sag, ved, at det er en omgåelse af sandheden. Jeg må nok spørge, om det er hæderligt at virke for en sag med sådanne midler. Ikke

for herr Hansen Larsens egen skyld, men for de dansksindede sydslesvigeres skyld vil jeg lægge ham et gammelt ord på sinde: "Fals slår sin herre på hals".

Mon ikke forholdet er det, at det nu er ved at blive klart for alle andre end de mest forblindede fanatikere, at de aktivistiske kredse har bygget på illusioner? Nu brister eventyrpolitikernes sæbebobler, og det gælder så om at prøve på at skyde skylden på andre.

Den socialdemokratiske regerings politik har været klar og utvetydig. Vi vil af fuldt hjerte støtte alle dem i Sydslesvig, der vender sig mod Danmark, til at leve deres liv under deres danske kultur i frihed for tvang og frygt. Vi vil gøre alt, hvad vi anser for forsvarligt og rimeligt for at fjerne det store flygtningepres. Vi har erklæret, at vi står på den nationale selvbestemmelsesrets grund og vi har lovet at virke for at sikre, at de sydslesvigere, der ønsker det, frit kan arbejde med demokratiske midler for at fa adgang til al udøve denne selvbestemmelsesret. Men vi har altid afvist, at Danmark skal anmelde krav om selvbestemmelsesrettens udøvelse, når de naturlige forudsætninger derfor ikke er tilstede i Sydslesvig, Hensynet til Danmark, til hele det danske folks interesser, må være det, der går frem for alt, og man vil også komme til at erkende, at i det lange løb er det det, der vil tjene de dansksindede sydslesvigere bedst.

Jeg overlader trygt til historiens dom, hvem af os, professor Hansen Larsen eller jeg, der har tjent Danmarks og det dansksindede Sydslesvigs interesser bedst i denne sag.

I den kritik der fremføres af regeringens arbejde på det økonomiske område, tørner de besynderligste synspunkter sammen. Kommunisterne fortæller, at vi blot fortsætter Knud Kristensens "nedskærings- og udsultningspolitik", Venstre fortæller til gengæld, at vi reelt intet har gjort, men lumskelig forsøger at "tvangssocialisere" erhvervslivet og knægte den økonomiske frihed.

Begge påstande er lige urigtige.

Ingen kan benægte den overvældende forskel på Danmark i dag og i Knud Kristensen perioden. Takket være gunstige ydre omstændigheder og målbevidst økonomisk politik er genopbygningen kommet ud over det døde punkt. Der er fremgang på alle områder og vi nærmer os skrid for skridt den normalisering af det økonomiske liv, som vi alle må ønske.

De resultater, der foreligger af genopbygningsarbejdet, angiver den linie, vi fortsat

ønsker at følge. Om dette rolige, socialt betonede genopbygningsarbejde skal kunne fortsættes uden en vælgerafgørelse, bestemmes ikke at regeringen alene, det er også afgørende, om oppositionen yder sig bidrag. Først når rigsdagen er trådt sammen og regeringen har forelagt sine synspunkter, vil det være gørligt endelig at bedømme mulighederne og drage den rette konsekvens.

Hidtil har oppositionens tilløb til ministerstorm jo udelukkende været teatertorden. Når oppositionsbladene nu daglig overbyder hinanden i undsigelser af regeringen, kan man altså meget vel formode, at det hele blot er en komedie, hvor de to indbyrdes konkurrerende konservative partier ønsker at vise flest armkræfter, mest uforfalsket socialist forskrækkelse. Men der foreligger naturligvis også den mulighed, at de to konkurrerende partier lammer hinanden og dermed det politiske samarbejde. En sådan situation vil få følger - men ikke den følge at regeringen giver op. Alle kande støberierne om, at regeringen skulle være fristet til at løbe fra sit ansvar, er hen i vejret. Der er intet, der tyder på, at Socialdemokratiets vælgertilslutning er formindsket siden 1947, og Socialdemokratiet er indstillet på fortsat at have hånden på statens ror. Jeg tror heller ikke
på at vælgerne ved et eventuelt nyvalg påny vil give ledelsen til Knud Kristensen og hans mænd.